

Ö?retmen Güç Kullan?m? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Güç Kullan?m? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27067>

Özet

Ö?retmen Güç Kullan?m? Ölçe?i, yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin s?n?fta sergiledikleri güç kullan?m stratejilerini ö?rencilerin bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin ö?rencileri etkilemek ve s?n?f? yönetmek için kulland?klar? çe?itli güç kullan?m? biçimlerini (örne?in, ödüllendirici, zorlay?c?, yasal, uzmanl?k ve referans gücü) ölçmeyi hedefler. Bu uyarlama çal??mas?, Türk yüksekö?retim ba?lam?nda ö?retmen-ö?renci ili?kilerinin dinamiklerini anlamak için kritik bir araç sa?lamaktad?r.

Ölçe?in orijinal yap?s?, sosyal güç teorisine dayanmaktadır ve uyarlama çal??mas? Niyazi Özer ve arkadaşlar? tarafından 2014 y?l?nda gerçekleştirilmi?tir. Ölçek, e?itim ara?t?rmacılar?na, ö?retmenlerin güç alg?lar?nın ö?rencilerin motivasyonu ve akademik ba?ar?s? üzerindeki etkilerini inceleme imkan? sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen gücü, ö?renci alg?s?, s?n?f yönetimi, sosyal güç teorisi, uyarlama, yüksekö?retim, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Özer, Niyazi; U?urlu, C. T.; Sincar, M.; Yildirim, M. C.; Beycio?lu, K.

Amaç

Ö?retmen Güç Kullan?m? Ölçe?i'nin temel amac?, yabanc? dilde geli?tirilmi? olan orijinal ölçe?i Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygun hale getirerek geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?n? sa?lamakt?r. Böylece, Türk üniversite ö?rencilerinin, ö?retim elemanlar?nın s?n?fta kulland?klar? farkl? güç türlerine ili?kin alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç olu?turulmu?tur.

Bu ölçek, ö?retmenlerin pedagojik yakla??mlar?n?, s?n?f yönetimi stillerini ve ö?rencileri motive etme yöntemlerini güç perspektifinden analiz etmeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, ö?retim elemanlar?nın mesleki geli?im programlar?nda ve e?itim politikalar?nın olu?turulmas?nda kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, temelde John French ve Bertram Raven tarafından ortaya konan Sosyal Güç Teorisi'nden türetilen güç kaynaklar?n? ölçmektedir. Bu teoriye göre, sosyal güç be? ana kategoriye ayr?l?r: **Ödüllendirme Gücü** (ödül verme yetene?i), **Zorlay?c? Güç** (ceza uygulama yetene?i), **Yasal**

Güç (pozisyondan kaynaklanan yetki), **Uzmanlık Gücü** (bilgi ve beceriden kaynaklanan otorite) ve **Referans Gücü** (sevgi, saygı ve özdeğeri meden kaynaklanan çekicilik).

Ölçek, öğrencilerin öğretmenlerinin hangi güç kaynakları daha sık kullandığını algıladığını belirleyerek, bu algıların öğrenme ortamına ve öğrenci davranışlarına olan etkilerini incelemeye yardımcı olan çok boyutlu bir yapıyı temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde, yapısal geçerliliği incelemek amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Orijinal kaynaktan spesifik geçerlik değerleri belirtilmese de (boş bırakılmıştır), uyarlama çalışmaları (Özer et al., 2014) ölçeğin ölçtüğü yapıyı Türk örnekleminde de doğru bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamak için yapı geçerliliği, kapsam geçerliliği ve muhtemelen ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmaları yapılmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayısının (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanması içerir. Güvenirlik değerleri kaynaktan açıkça belirtilmemiştir. Ancak, akademik bir uyarlama çalışmasında, ölçek maddelerinin tutarlı sonuçlar üretilip üretilmediğini belirlemek için alt boyutlar ve genel ölçek için kabul edilebilir düzeyde güvenirlik katsayılarının rapor edilmesi beklenir. Bu katsayılar, ölçeğin zamana karşı kararlılığı veya iç tutarlılığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları bir parçası olarak, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk kültüründe korunup korunmadığını test etmek amacıyla faktör analizi (Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi - DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları (Ödül, Zor, Uzmanlık, Yasal, Referans) gerçekten ölçüp ölçmediğini kontrol etmek için elzemdir. Başarılı bir faktör analizi, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal ölçeğin yapısına uygun olarak büyük ihtimalle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır (Örn: Hiç Katılmıyorum - Tamamen Katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite/Yükseköğretim Öğrencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üstü)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin lisans veya ön lisans programlar?na kay?tl? ö?renciler.

Test Metodolojisi: Ö?retmenlerin s?n?fta sergiledi?i davran??lara yönelik ö?renci alg?lar?n? ölçen, kendini raporlama (self-report) envanteri.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yetkisi, sosyal etki, ödül gücü, zorlay?c? güç, referans gücü, psikometrik özellikler, pedagoji.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Niyazi Özer

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: niyazi.ozer@inonu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: İnönü Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Malatya, Türkiye (2014 referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2014 y?I?nda yay?mlanan uyarlama çal??mas?yla Türk akademik literatürüne kazand?r?lm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya ücretli olup olmad??na dair spesifik bir bilgi kaynakta mevcut de?ildir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Testin geli?tirme ve uyarlama süreci 2014 y?I? öncesinde tamamlanm??t?r.

Kaynaklar

Özer, N., U?urlu, C. T., Sincar, M., Yildirim, M. C., & Beycio?lu, K. (2014). Teacher power use in the college classroom: Turkish students' views. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 2589-2592. DOI: 10.1016/j.sbspro.2014.01.616

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[teacher-power-use-scale-toad.pdf](#)

Ö?retmen Güç Kullan?m? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle, maddeler burada listelenememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM